

Zarządzenie Nr ZR/39/2022

Rektora Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu

z dnia 30 września 2022 r.

w sprawie wprowadzenia procedury postępowania z osobami z niepełnosprawnościami, w przypadku wystąpienia pożaru lub innego zagrożenia, w obiekcie PWT we Wrocławiu

(procedury przygotowane w ramach projektu „Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu Uczelnią równych szans” współfinansowanego w ramach Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy POWR.03.05.00-00-A007/21)

Na podstawie § 15 ust. 1 i 2 Statutu Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu oraz art. 23 ust. 1 i 2, art. 50 ust. 1, art. 51 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r., poz. 574, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się procedury postępowania z osobami z niepełnosprawnościami, w przypadku wystąpienia pożaru lub innego zagrożenia, w obiekcie PWT we Wrocławiu.

§ 2

Procedury, o których mowa w § 1 opisuje instrukcja stanowiąca załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 30 września 2022 r.

Wrocław, dn. 30.09.2022 r.

Ks. dr hab. Sławomir Stasiak, prof. PWT
Rektor PWT we Wrocławiu

Załącznik do zarządzenia Rektora PWT we Wrocławiu nr ZR/39/2022

INSTRUKCJA

Procedura postępowania z osobami z niepełnosprawnościami, w przypadku wystąpienia pożaru lub innego zagrożenia, w obiekcie PWT we Wrocławiu

Specyfika PWT jako wielospecjalistycznej placówki edukacyjnej, sprawia możliwość przebywania w nim osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Fakt ten nabiera szczególnego znaczenia w przypadku powstania w obiekcie pożaru lub innego niebezpiecznego zdarzenia, powodującego konieczność ewakuacji.

Osoby z niepełnosprawnościami, z definicji określonej w przepisach przeciwpożarowych, są osobami które w przypadku wystąpienia ww. zdarzeń, mogą nie poradzić sobie samodzielnie z opuszczeniem zagrożonego miejsca i konieczna będzie pomoc innych osób. Zapewnienie takiej pomocy jest obowiązkiem kierownictwa i personelu uczelni.

Procedury ogólne dot. ewakuacji z obiektu PWT, opisane są w obowiązującej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego. Na każdej kondygnacji użytkowej, powinny być powołane zespoły ewakuacyjne posiadające odpowiednie przeszkolenie i wyposażenie, w postaci kamizelek odbłaskowych.

Ze względu na wagę problemu ewakuacji osób z niepełnosprawnościami, należy rozszerzyć ww. procedurę o dodatkowe aspekty, tj.:

- na kondygnacjach 1 i 2 w miejscu widocznym i oznakowanym, powinna znajdować się jedna para noszy ewakuacyjnych,
- po ogłoszeniu alarmu pożarowego przez system SAP lub osobę upoważnioną, członkowie zespołów ewakuacyjnych udają się na swoje ustalone pozycje,
- należy bezwzględnie ustalić w pierwszej kolejności, czy na danej kondygnacji przebywają osoby z niepełnosprawnościami i o jakim charakterze; ustalenie następuje wizualnie lub z informacji uzyskanych z ewakuowanych sal,
- jeżeli takie osoby występują, mają one bezwzględnie pierwszeństwo do ewakuacji,
- kierujący działaniem ratowniczym do czasu przybycia jednostek Straży Pożarnej, wyznacza osoby z pozostałego personelu Uczelni, do pomocy zespołom ewakuacyjnym z osobami z niepełnosprawnościami,
- osoby z niepełnosprawnościami są wyprowadzane /wynoszone/wywożone, na ustalony teren ewakuacji i przebywają tam z osobą asystującą,
- podczas ewakuacji windy zjeżdżają na poziom „0” i po otwarciu drzwi zostają unieruchomione.

Podczas ewakuacji, personel funkcyjny jak i inne osoby personelu, powinny mieć świadomość, że niepełnosprawność może mieć różny charakter i stopień zaawansowania. Każda z nich wymaga specyficznych działań ratowniczych.

W związku z tym, należy wziąć pod uwagę nw. aspekty:

1. Osoby niepełnosprawne ruchowo (osoby niepełnosprawne ruchowo w ograniczonym zakresie poruszające się na wózku inwalidzkim, o kulach, z protezami nóg, rąk):

- niepełnosprawność ruchowa występuje w wielu różnych formach i może dotyczyć całego ciała lub poszczególnych jego części (rąk, nóg, kręgosłupa),
- sprawność fizyczna ograniczona,
- utrudniony lub całkowity brak możliwości samodzielnego poruszania się,
- konieczność przenoszenia na rękach lub stosowania wózków i noszy podczas transportu,
- konieczność doboru dróg ewakuacji, dostępnych np. dla wózków,
- lęk przed pośpiesznym i nie zawsze wykonywanym konwencjonalnymi metodami transportem,
- często znaczna waga osób,
- pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów,
- brak utrudnień w komunikowaniu się z ratownikiem, możliwy kontakt wzrokowy i głosowy,
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

2. Osoby niedowidzące, niewidome:

- sprawność fizyczna i umysłowa, możliwy kontakt głosowy,
- nigdy nie widziały ognia, pogorzeliska, sprzętu ratowniczego,
- brak reakcji na wizualne efekty towarzyszące katastrofom,
- brak reakcji ochronnych na zagrożenia niesłyszalne i bezwonne,
- brak reakcji na napisy i znaki ostrzegawcze,
- niemożność poruszania się bez przewodnika w terenie nieznanym lub znanym, lecz o zmienionej charakterystyce,
- stres i panika po wyczuciu za pomocą dotyku,
- chęć ewakuacji trasą dobrze sobie znaną, bez względu na jej dostępność,
- ufność w stosunku do osób widzących i dokładne wykonywanie ich poleceń głosowych,

- dotyk, słuch, węch i smak kompensują brak wzroku, również przy rozpoznawaniu zagrożeń,
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

3. Osoby niedosłyszące, niesłyszące:

- niemożność zbiorowego informowania o zagrożeniu za pomocą syren, głośników, a także osób niosących pomoc,
- konieczność rozmów migowych i czytania z ust – prowadzonych prawie indywidualnie,
- niezajomość języka migowego wśród większości społeczeństwa, a także wśród ratowników, co np. utrudnia przekazywanie informacji o obecności innych zagrożeń,
- niemożność lub kłopoty w uzyskaniu informacji o stanie zdrowia,
- utrudniony lub wręcz niemożliwy kontakt w ciemności i zadymieniu,
- sprawność fizyczna umożliwia samodzielne poruszanie się samodzielne wykonywanie zalecanych i zademonstrowanych czynności,
- wyostrzone receptory wzroku, węchu i dotyku kompensują brak słuchu,
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

4. Osoby z zaburzeniami psychicznymi (zaburzenia polegają na utracie umiejętności odpowiedniej reakcji na bodźce oraz współistnienia zresztą środowiska):

- osoby z zaburzeniami psychicznymi mają różne osobowości i różne sposoby radzenia sobie ze swoją niepełnosprawnością,
- kłopoty ze zrozumieniem i z przyswajaniem poleceń przekazywanych szybko, głośno, niezrozumiale i tonem rozkazującym,
- agresja wobec otoczenia, osób i przedmiotów,
- brak tolerancji w stosunku do osób nieznanymi, obcych,
- tendencja do ciągłego powtarzania tych samych czynności, zwłaszcza w sytuacjach pobudzenia emocjonalnego,
- niezwykła ciekawość i chęć uczestniczenia w nowych sytuacjach, co może prowadzić do wchodzenia w strefę bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia,
- barykadowanie pomieszczeń, krycie się, używanie siły fizycznej,
- chwilowe zaniki świadomości, podczas których w żaden sposób nie można nawiązać kontaktu z chorym,
- często znaczna waga i niedołążność,
- normalna sprawność fizyczna umożliwia wykonywanie czynności ewakuacyjnych,

- stosunkowo duże posłuszeństwo wobec poleceń znanego opiekuna, wychowawcy, członka rodziny,
- możliwość wykorzystania znajomości, przyzwyczajień i upodobań poszczególnych chorych przy wykonywaniu czynności ewakuacyjnych,
- stosunkowo chętnie podchwytyją czynności wykonywane przez innych lub przywódcę grupy.

Zmiany zachodzące w szybkim tempie związane z zagrożeniem i ewakuacją wśród wymienionych grup osób mogą powodować dezorientację, panikę, stres, niechęć lub niechęć do działania.

Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania.

1) Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami narządów ruchu:

- wykorzystaj pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów,
- uspokój,
- wydaj polecenia,
- bądź stanowczy,
- wskaż kierunek ewakuacji,
- pomóż w ewakuacji.

2) Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami wzroku:

- zanim nawiądziesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osobę niewidomą; wymień swoje imię i powiedz co się dzieje,
- osoby niewidome korzystają ze swoich rąk do utrzymywania równowagi, więc jeśli chcesz taką osobę poprowadzić, zaproponuj jej swoje ramię, zamiast chwytać ją za rękę,
- idąc opisz otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody w górę, w dół,
- jeśli chcesz ostrzec osobę niewidomą, zrób to w sposób konkretny; sam okrzyk „uwaga!” nie pozwoli jej zorientować się, czy ma się zatrzymać, uciekać, pochylić czy coś przeskoczyć.

3) Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami słuchu:

- zanim zaczniesz mówić do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej, upewnij się że na ciebie patrzy; w zależności od sytuacji możesz zamachać ręką, dotknąć jej ramienia,
- mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy,
- jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej.

4) Elementy ułatwiające ewakuację osób z zaburzeniami psychicznymi:

- traktuj każdą osobę jako indywidualną jednostkę,

- wykorzystaj fakt, że osoby chętnie podchwytingają czynności wykonywane przez innych lub przywódcę grupy.

Przedstawione powyżej procedury mają charakter poglądowy, lecz poparte wiedzą naukową i praktyczną. Nie mogą być jednak jedyną dyrektywą do działania w każdej sytuacji. Kierujący działaniem ratowniczym (KDR), może w każdej chwili zmienić sposób postępowania ratowniczego, w zależności od aktualnej oceny sytuacji i charakteru występującego zagrożenia.